

2017 m. kovo 14 d.¹

2016 m. Lietuvos bankų sektoriuje buvo stebimi konsolidacijos procesai, bet kartu ir naujų rinkos dalyvių susidomėjimas specializuoto banko licencija. Nuo 2017 m. įsigalioję Lietuvos Respublikos bankų įstatymo pakeitimai sudaro naujas paskatas steigti nišiniams rinkos dalyviams. Bankų turto ir įsipareigojimų pokyčius nulėmė tvirtas paskolų portfelio ir klientų indėlių augimas. Bankų sektoriaus kapitalo ir likvidumo būklė, remiantis priežiūrai pateiktomis bankų ataskaitomis, buvo tvari. Atskirų ekonomikos sektorių būklė nesudaro prielaidų skolinimui silpti trumpuoju laikotarpiu. Pati skolinimo rinka aktyvėja ir augimu lenkia ūkio plėtrą. Klientų indėlių suma bankuose toliau didėjo – šį bankų produktą vis dar gausiai renka gyventojai nepaisydami mažų palūkanų normų. Bankų pelnas buvo didžiausias per penkerius metus, daugiausia prie jo augimo prisidėjo grynosios palūkanų pajamos. Lietuvoje bankai pelningesni ir efektyvesni, palyginti su Europos Sąjungos (ES) vidurkiu. Būtiniausių paslaugų krepšelio reikalavimas įsigaliojo nuo šių metų vasario 1 d., tačiau kainodarą bankai peržiūrėti pradėjo jau praėjusių metų pabaigoje. Šiame įsigaliosiantis Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymas sureguliuos su būsto kreditavimu susijusius aspektus. Vienas iš šio įstatymo privalumų – aiškesnis klientų informavimas prieš priimant sprendimą dėl paskolos, taip pat papildomos lankstumo galimybės būsto paskolų turėtojams. Atnaujinta Mokėjimo paslaugų direktyva netrukus atvers daugiau galimybių mokėjimo rinkos naujiems dalyviams ir senbuviams.

1. POKYČIAI BANKŲ SEKTORIUJE

Didieji bankų sektoriaus dalyviai konsoliduojasi, tačiau kyla naujų rinkos dalyvių susidomėjimas specializuoto banko licencija. 2016 m. Lietuvos bankų sektoriuje buvo konsolidacijos metai: baigtas *Danske Bank A/S* Lietuvos filialo mažmeninių klientų portfelio pardavimo sandoris „Swedbank“, AB, o rudenį rinką pasiekė žinia apie DNB ASA ir *Nordea Bank AB* ketinimus vienyti pajėgas ir steigti universalų Baltijos šalių banką. Kita vertus, buvo juntamas mažesnių – tiek naujų, tiek ir esamų – finansų sektoriaus dalyvių susidomėjimas specializuoto banko licencija. Tai susiję ir su kredito unijų reforma, dėl kurios iki 2017 m. gruodžio 31 d. kredito unijos turės arba burtis į grupes ir formuoti centrines unijas, arba virsti individualiais specializuotais bankais. Šios reformos rezultatas – nuo 2017 m. sausio 1 d. įsigalioję Bankų įstatymo pakeitimai, numatantys galimybę steigti specializuotą banką paprastesnėmis sąlygomis. Toks bankas nuo šiuo metu veikiančių bankų skirsis mažesniu pradiniu kapitalo reikalavimu (1 mln. vietoj 5 mln. Eur), tačiau negalės teikti investicinių paslaugų. Visais kitais aspektais tokia institucija, gavusi banko licenciją, nesiskirtų nuo jau esamų bankų ir jai galiojūt tokie patys priežiūriniai reikalavimai. Pastarieji būtų taikomi vadovaujantis proporcingumo principu atsižvelgiant į institucijos sudėtingumą.

Bankų rinką gali papildyti nišiniai rinkos dalyviai, teikiantys mokėjimo ar vartojimo paskolų paslaugas. Apibendrinant pastarųjų metų pokyčius, galima teigti, kad šiuo metu esami Lietuvos bankų sektoriaus dalyviai ieško būdų veiklai efektyvinti. Kita vertus, atsiranda ir galimybių steigti nišiniams bankams, kurie galėtų daugiau dėmesio skirti klientams, kurie nėra didžiųjų bankų tikslinė auditorija – pavyzdžiui, būtų teikiamos mokėjimo paslaugos ar vartojimo kreditai. Jei pastarųjų plėtra bus sėkminga, tai padidintų ne tik finansų sektoriaus skvarbą, bet ir užtikrintų didesnę konkurenciją. Lietuvos bankas 2017 m. planuoja įvertinti Lietuvos finansų sektoriaus teisinės aplinkos patrauklumą ir tobulinti nacionalinį reguliavimą, kuris būtų palankus inovacijų taikymui ir naujų finansų rinkos dalyvių įėjimui į rinką.

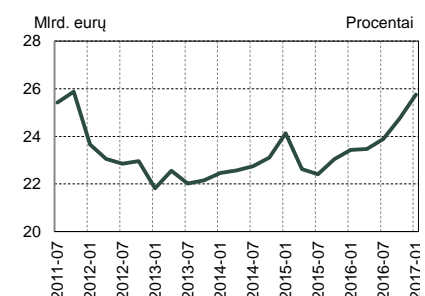
2016 m. gruodžio 31 d. šalyje veikė 6 bankai ir 8 užsienio bankų filialai², per metus jų skaičius nepakito.

2. TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

2016 m. bankų turto pokyčius lėmė augęs paskolų portfelis ir likvidumo atsargų valdymo sprendimai. Bankų turtas 2016 m. sudarė 25,8 mlrd. Eur ir per metus padidėjo 2,3 mlrd. Eur (9,9%). Praėjusiais metais buvo matomas skolinimo sujudimas, dėl kurio pastebimai padidėjo bankų paskolų portfelio grynoji vertė. Pastarasis veiksnys ir lėmė didžiąją turto kitimo dalį – paskolų portfelio grynoji vertė per metus išaugo 1,7 mlrd. Eur (10,6%). Kita pokyčio dalis daugiausia susijusi su keleto didžiųjų ban-

1 pav. Bankų sektoriaus turtas

(2011 m. liepos 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

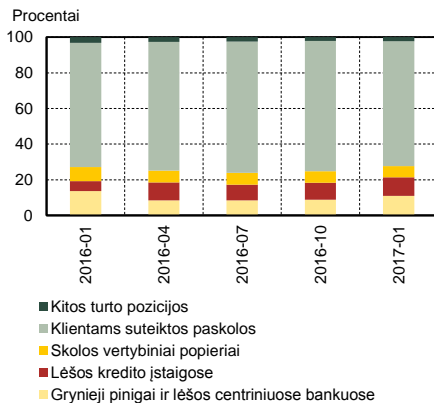
Šaltinis: Lietuvos bankas.

¹ Apžvalga parengta pagal neaudituos duomenis. Sistemos dalyviams dėl šios ar kitų svarbių prielaidų pakoregavus ataskaitas, apžvalgos duomenys po šios datos gali būti atnaujinami.

² Priežiūros tikslais gaunamos 7 filialų ataskaitos, nes *Telia Finance AB* Lietuvos filialas „Telia Finance Lietuva“ kol kas veiklos nevykdo

2 pav. Turto struktūra

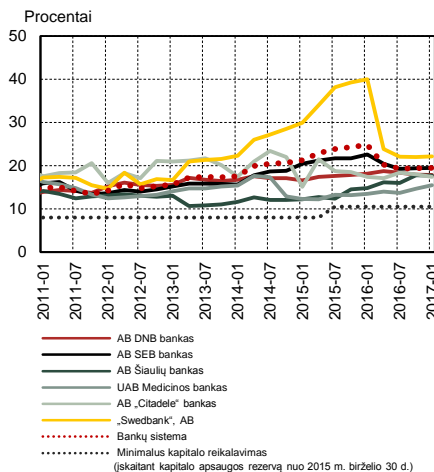
(2015 m. spalio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

3 pav. Bankų kapitalo pakankamumo rodikliai

(2011 m. sausio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

1 lentelė. Bankų kapitalo pakankamumo rodikliai

(2016 m. gruodžio 31 d.)

	Kapitalo pakankamumo rodiklis	Pokytis per ketvirtį
	proc.	proc. p.
AB DNB bankas	17,9	0,0
AB SEB bankas	19,5	0,1
AB Šiaulių bankas	17,2	-0,6
UAB Medicinos bankas	15,5	0,8
AB „Citadele“ bankas	16,8	-1,2
„Swedbank“, AB	22,1	0,1
Bankų sistema	19,4	0,0

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2 lentelė. Bankų padengimo likvidžiuoju turto rodikliai

(2016 m. gruodžio 31 d.)

	Padengimo likvidžiuoju turto rodiklis	Pokytis per ketvirtį
	proc.	proc. p.
AB DNB bankas	181,4	16,2
AB SEB bankas	200,1	26,5
AB Šiaulių bankas	338,6	32,1
UAB Medicinos bankas	873,6	538,8
AB „Citadele“ bankas	160,5	25,6
„Swedbank“, AB	288,5	30,0

kų taktiniais sprendimais likvidumo atsargų ir lėšų valdymo srityse. Dėl šios priežasties bankų turto pozicijos kredito įstaigose (daugiausia – patrunuojančiuosiuose bankuose) padidėjo 1,4 mlrd. Eur, arba šiek tiek daugiau nei dvigubai. Kitų turto straipsnių pokyčiai 2016 m. buvo mažesni ir neturėjo reikšmingos įtakos bendram bankų turtui.

Daugiausia iš bankų įsipareigojimų augo klientų indėliai. Bankų įsipareigojimai 2016 m. padidėjo 2,7 mlrd. Eur (12,9 %) – iki 23,5 mlrd. Eur. Augimas iš esmės pasiskirstė tarp klientų ir kredito įstaigų indėlių. Klientų indėlių suma per metus išaugo 1,7 mlrd. Eur (10,0 %), kredito įstaigų indėliai – 1,3 mlrd. Eur (48,7 %). Šis pokytis susijęs ir su bankų turto pokyčiais dėl jau minėtų taktinių bankų likvidumo valdymo sprendimų. Kiti bankų įsipareigojimų straipsniai reikšmingos įtakos pokyčiams neturėjo.

3. REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Bankų sektoriaus kapitalo būklė 2016 m. toliau buvo stabili. Bendras bankų sektoriaus kapitalo pakankamumo rodiklis 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 19,4 proc. ir per ketvirtį nepakito. Palyginti su 2015 m., bendras bankų sektoriaus kapitalo pakankamumo rodiklis sumažėjo 5,5 proc. punkto, tačiau tai lėmė ne bendrai prastėjanti bankų kapitalizacijos būklė, o „Swedbank“, AB, metų pradžioje išmokėti dividendai. Banko kapitalo pakankamumo rodiklis 2015 m. pabaigoje buvo itin didelis – 40,0, o 2016 m. gruodžio 31 d. – 22,1 proc. ir tebebuvo didžiausias tarp Lietuvoje veikiančių bankų. 2016 m. didžiųjų bankų kapitalo būklė buvo stabili, daugiau paskatinimų stiprinti kapitalą sulaukė kai kurie mažesni rinkos dalyviai, kurių kapitalo pakankamumo rodikliai buvo mažesni. 2016 m. trečiąjį ketvirtį AB Šiaulių bankas savo kapitalo bazę sustiprino 27 mln. Eur įskaitydamas pusmečio pelną. UAB Medicinos banko kapitalo pakankamumo rodiklis yra mažiausias bankų sektoriuje ir, atsižvelgiant į nustatytus reikalavimus, šiam rinkos dalyviui kapitalo stiprinimas tebėra aktualus. 2016 m. gruodžio 31 d. įsigaliojo kitų sistemaiškai svarbių institucijų kapitalo rezervas. Trims didiesiems bankams šio rezervo reikalavimas yra 2,0 proc., AB Šiaulių bankui – 0,5 proc. pagal riziką įvertinto turto.

Bankų pateiktomis duomenimis, jie vykdė nustatytus kapitalo reikalavimus. Visi Lietuvoje veikiantys bankai, remiantis priežiūrai pateiktomis ataskaitomis, 2016 m. vykdė tiek minimalų bendrojo kapitalo pakankamumo reikalavimą (8,0 %), tiek atitinkamą kapitalo reikalavimą, įskaitant 2,5 proc. kapitalo apsaugos rezervą (iš viso 10,5 %). Bankai vykdė ir individualius papildomus kapitalo reikalavimus, nustatytus atliekant jų priežiūrinį tikrinimą ir vertinimą. Praėjusiais metais Lietuvos bankui atlikus priežiūrinį tikrinimą ir vertinimą, iš naujo įvertinti individualūs kapitalo reikalavimai bankams. 2016 m. gruodžio mėn. peržiūrėti kapitalo reikalavimai AB Šiaulių bankui, nustatytas 12,9 proc. bendrojo kapitalo pakankamumo rodiklio reikalavimas. 2017 m. sausio mėn. AB „Citadele“ bankui paliktas galiojantis ankstesnis 14,5 proc. bendrojo kapitalo pakankamumo rodiklio reikalavimas. Trečiąjį ketvirtį UAB Medicinos bankui įsigaliojo 13,9 proc. bendrojo kapitalo pakankamumo rodiklio reikalavimas, kuris pakeitė iki tol galiojusį 12,4 proc. reikalavimą. Šie nustatyti kapitalo reikalavimai bankams galios 2017 m. iki to laiko, kol bus atliktas naujas priežiūrinis tikrinimas ir vertinimas. ECB sprendimu trijų didžiųjų Lietuvos bankų individualūs bankų kapitalo normatyvai neskelbiami, tačiau jie nustatomi vadovaujantis tokiomis pačiais principais, ir šie bankai reikalavimus vykdo su pakankamomis atsargomis.

2016 m. bankų likvidumo lygis tebebuvo aukštas, o likvidaus turto atsargos – pakankamos. Bankų likvidžiojo turto kokybė buvo labai aukšta – likvidųjų turto sudarė itin aukštos kokybės ir likvidumo finansinės priemonės: gryniesi pinigai, Lietuvos banke laikomos lėšos ir ES šalių vyriausybės vertybiniai popieriai. Bankai finansinių lėšų pritraukė iš pagrindinių šaltinių – klientų ir patrunuojančiųjų bankų indėlių. Bankų sektoriaus pri-

klausomybė nuo viešojo sektoriaus finansavimo ir toliau buvo nereikšminga. Stebėdamas likvidumo padėtį bankuose ir siekdamas įsitikinti, kad bankai užtikrina likvidumo reikalavimų vykdymą, Lietuvos bankas nuolat vertina ketvirtosios Kapitalo reikalavimų direktyvos ir Kapitalo reikalavimų reglamento nuostatomis nustatyto pagrindinio likvidumo rodiklio – padengimo likvidžiuoju turtu rodiklio (angl. *liquidity coverage ratio*, LCR) reikšmes. 2016 m. spalio mėn. bankai pirmą kartą oficialiai pateikė pagal deleguotąjį aktą atnaujintas padengimo likvidžiuoju turtu ataskaitas su pirmą kartą apskaičiuotu LCR. Bankų pateiktais duomenimis, visuose šalyje veikiančiuose bankuose nustatytas rodiklis yra didelis ir vykdomas su pakankama atsarga – 2016 m. gruodžio 31 d. bankų sektoriaus rodiklis sudarė 266,3 proc. (minimalus reikalavimas Lietuvoje – 100 %). Visų bankų LCR reikšmės per paskutinį ketvirtį pagerėjo. Labiau išsiskyrė UAB Medicinos bankas, tačiau jo LCR staigų augimą lėmė vienkartiniai veiksniai, dėl kurių trečiąjį ketvirtį nagrinėjamo rodiklio reikšmė buvo kritusi daugiau nei įprastai, tačiau bendra banko likvidumo būklė yra gera.

4. PASKOLŲ PORTFELIS³

Paskolų portfelio pokyčiai

2016 m. reikšmingai išaugo paskolų portfelio vertė, tačiau metų pabaigoje ji didėjo mažiau. Bankų klientams suteiktų paskolų portfelio grynoji vertė⁴ per 2016 m. išaugo 1,7 mlrd. Eur (10,6 %) – iki 18,1 mlrd. Eur⁵. Paskolų portfelio grynosios vertės metinį pokytį daugiausia lėmė įmonės, tačiau didėjo ir paskolos namų ūkiams, įskaitant ir būsto paskolas. Įmonių paskolų portfelio vertė per metus išaugo 872 mln. Eur (11,3 %), namų ūkių – 522 mln. Eur (6,9 %). Kitų finansų bendrovių paskolų portfelio vertė per metus išaugo 407 mln. Eur – 3,5 karto, tačiau pati suma, palyginti su visu paskolų portfeliu, tebėra nedidelė ir sudaro 3 proc. viso portfelio. Valdžios sektoriaus įmonių paskolų portfelio grynoji vertė 2016 m. sumažėjo 76 mln. Eur (–8,4 %).

Ketvirtąjį ketvirtį bankų paskolų portfelio vertė beveik nekito – ji sumažėjo 8 mln. Eur (0,0 %). Vis dėlto ne visų ūkio subjektų paskolų portfelio vertė kito vienodai: namų ūkių ji išaugo 119 mln. Eur (1,5 %), tačiau sumažėjo įmonių 59 mln. Eur (–0,7 %) ir valdžios sektoriaus institucijų 89 mln. Eur (–9,7 %). Kitų finansų bendrovių paskolų portfelio grynoji vertė padidėjo 21 mln. Eur (3,8 %).

Tiek visi 2016 m., tiek ir ketvirtasis ketvirtis būsto paskolų portfeliui buvo palankūs. Bankų turima portfelio grynoji vertė per metus padidėjo 387 mln. Eur (6,4 %), iš jų per paskutinius tris mėnesius – 140 mln. Eur (2,2 %).

Atskirų ekonomikos sektorių būklė kol kas nerodo fundamentalių prielaidų skolinimui mažėti trumpuoju laikotarpiu. Paskolų namų ūkiams portfelio grynosios vertės augimas tebebuvo nuoseklus ir gana tvirtas visus 2016 m. Daugiausia jį lėmė būsto paskolos, kurių srautas vis dar buvo didelis ir judėjo išvien su suaktyvėjusia nekilnojamojo turto rinka ir didėjančiomis gyventojų pajamomis. Skolinimo augimą įmonėms 2016 m. nulėmė atskiri stambūs sandoriai, o ketvirtąjį ketvirtį registruotas sumažėjimas stebimas jau ne pirmus metus. Metų pabaigoje bankuose besiskolinančių įmonių aktyvumas buvo mažesnis, prie to prisidėjo ir mažesnis darbo dienų skaičius šventiniu laikotarpiu, todėl sudaroma mažiau sandorių. Kadangi įmonių paskolų portfelio pokyčius lemia pavienės dide-

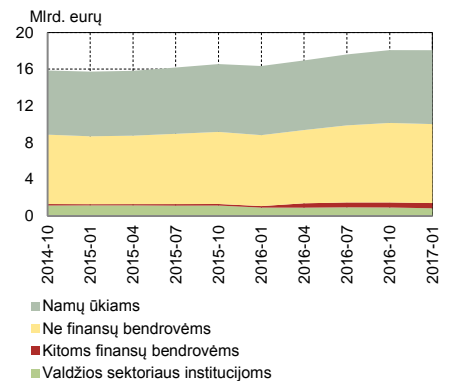
³ Įskaitant išperkamosios nuomos (lizingo) portfelį.

⁴ Finansinėse ataskaitose nurodyta paskolų vertė, kuri nustatoma sumuojant paskolų likučius bei sukauptas palūkanas ir atimant sudarytus atidėjinius bei sukauptus mokesčius.

⁵ Bankų ir kredito unių kredito šalies ekonomikai metinis augimas buvo toks: viso paskolų portfelio – 9,1, paskolų namų ūkiams – 8,1, įmonėms – 8,3, būsto paskolų – 7,1 proc. Čia naudojami PF balanso statistikos duomenys, pakoreguoti dėl bankrutuojančių PF pašalinimo iš statistikos ir kitų techninių veiksnių. Plačiau žr. 2014 m. gruodžio mėn. Lietuvos ekonomikos apžvalgos 2 priedą „PF paskolų portfelio koregavimas atsižvelgiant į pokyčius dėl techninių veiksnių“ (<http://www.lb.lt/lietuvos-ekonomikos-apzvalga-2014-m-gruodzio-men>).

4 pav. Bankų paskolų portfelio vertė

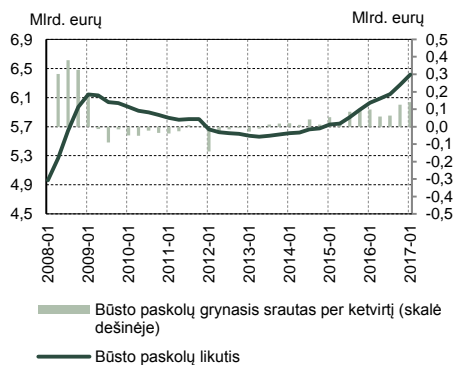
(2014 m. spalio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5 pav. Būsto paskolų portfelis

(2008 m. sausio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Pastaba: nuo 2014 m. spalio 1 d. būsto paskolos apima ir namų ūkiams suteiktas paskolas, skirtas investuoti į būstą savo reikmėms ar nuomai, įskaitant statybą ir remontą, todėl duomenys nėra visiškai palyginami su ankstesnių duomenų eilute.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

lės sutartys, augimas metų pabaigoje sulėtėjo greičiau dėl sezoninių nei fundamentalių priežasčių. Valdžios sektoriaus įsiskolinimo pokyčiams nemažą įtaką padarė „Sodros“ grąžintos paskolos: skelbta, kad metų pabaigoje „Swedbank“, AB, ir AB DNB bankui grąžino beveik 90 mln. Eur vertės paskolas.

Paskolų rinka aktyvėja, skolinimo tempas lenkia ekonomikos augimą.

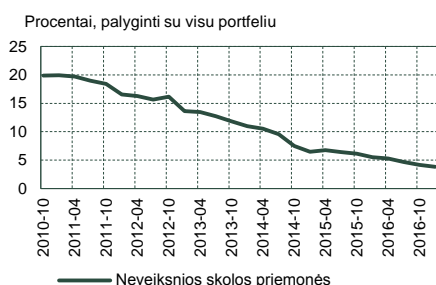
Skolinimo plėtra, suaktyvėjusi 2015 m., ir 2016 m. buvo sparti, o skolinimo augimo tempas spartesnis už nominaliąją Lietuvos ekonomikos plėtrą ir buvo vienas iš didžiausių Europoje. Nepaisant tokio augimo, bankų paskolų portfelio grynoji vertė vis dar nėra sugrįžusi į prieš krizę buvusį lygį (2008 m. bankų paskolų portfelio vertė sudarė 23,6 mlrd. Eur). Praėjusiais metais paskolų portfelio grynoji vertė buvo didžiausia nuo 2010 m. Panašu, kad skolinimo rinka kol kas sparčiai plėtojasi, todėl būtina tolesnė stebėseną. Lietuvos bankas turi priemonių rizikai ir jos galimam poveikiui sumažinti. Vienas iš jų – anticiklinio kapitalo rezervas, kurio norma šiuo metu yra 0 proc., ją Lietuvos bankas peržiūri kas ketvirtį.

Paskolų portfelio kokybė

Bankų paskolų portfelio kokybė buvo geresnė. Neveiksnių skolos priemonių dalis per metus sumažėjo 1,7 proc. punkto ir 2017 m. sausio 1 d. sudarė 3,8 proc. Gerėjo tiek ne finansų bendrovėms, tiek namų ūkiams suteiktų paskolų kokybės rodiklis – neveiksnių paskolų dalis šiuose portfeliuose per metus sumažėjo atitinkamai 2,2 ir 2,5 proc. punkto ir sudarė 6,2 ir 4,8 proc. Tokį rodiklio pokytį lėmė gerėjusi skolininkų būklė, blogų paskolų nurašymas ir „Swedbank“, AB, iš *Danske bank A/S* Lietuvos filialo įsigyto mažmeninių paskolų portfelio apskaitos aspektai.

6 pav. Paskolų kokybė

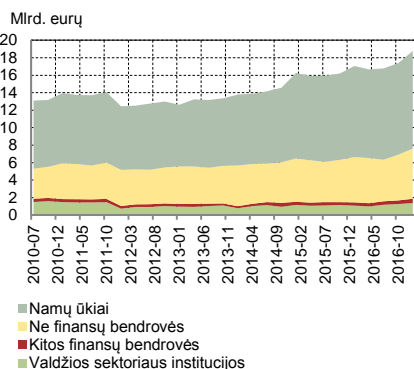
(2010 m. spalio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

7 pav. Indėlių suma

(2010 m. liepos 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5. INDĖLIAI BANKUOSE

Bankuose 2016 m. pabaigoje laikomų indėlių suma toliau augo.

2017 m. sausio 1 d. klientai bankuose laikė 18,8 mlrd. Eur indėlių – 1,7 mlrd. Eur (10,0 %) daugiau nei prieš metus. Kaip įprasta matyti metų pabaigoje, 2016 m. ketvirtąjį ketvirtį būta didesnio nei kitais metų ketvirčiais šuolio. Per 2016 m. paskutinį ketvirtį klientų indėlių suma padidėjo 1,4 mlrd. Eur (8,0 %), iš jų vien namų ūkių – 0,7 mlrd., o įmonių – 0,5 mlrd. Eur. Tai, tikėtina, susiję su metų pabaigos efektu, kai darbdaviai su darbuotojais atsiskaito iki naujų metų pradžios, tas pats pasakytina ir apie įmones, atsiskaitančias su klientais ir tiekėjais. Bankuose laikomų klientų indėlių suma 2016 m. pabaigoje pasiekė naują rekordą.

Bankų klientai renkasi indėlius nepaisydami mažų palūkanų. Kaip rodo ilgalaikė bankų sektoriaus statistika, indėliai buvo ir toliau paklausus bankų produktas iš klientų pusės. Klientų indėliai sudaro absoliučiai didžiausią bankų įsipareigojimų dalį – 80, iš jų namų ūkių dalis – 47 proc. Lietuvoje yra susiklostę ilgametis įprotis gyventojams rinktis bankų indėlius kaip lėšų taupymo ir investavimo priemonę. Šios praktikos nepakeitė ir jau gana ilgą laikotarpį nustovėjusi itin žemų palūkanų normų aplinka. Lietuvos banko duomenimis, už 6–12 mėn. trukmės naują indėlių gyventojams 2016 m. buvo mokama vidutiniškai 0,27 proc. palūkanų norma, 2015 m. – 0,33 proc. Didieji šalies bankai šiuo metu neįaučia finansavimo stygiaus ir, atsižvelgdami į palūkanas rinkoje, siūlo dar mažesnes palūkanų normas, arba apskritai nesudarinėja indėlių sutarčių trumpesniam nei 12 mėn. laikotarpiui. Sprendžiant pagal faktiškai sudarytų indėlių sutarčių statistiką, galima daryti išvadą, kad klientai renkasi mažesniųjų šalies bankų, kurie moka didesnes palūkanas, siūlomus indėlių produktus. Kaip buvo akcentuota ankstesnėse apžvalgose, indėlių populiarumą tarp gyventojų lemia tai, kad jie nesirenka kitokių investavimo priemonių. Priklausomai nuo asmens polinkio rizikuoti šiuo metu alternatyvą banko indėliui galima rinktis iš pakankamai plataus finansinių produktų sąrašo: pradedant trečiosios

pakopos pensijų fondais ir baigiant įmonių akcijomis, tačiau tokia investavimo tradicija tarp Lietuvos gyventojų dar neįsigali.

6. PELNINGUMAS IR VEIKLOS EFEKTYVUMAS

Lietuvos bankai 2016 m. uždirbo daugiausia pelno per penkerius metus. Neaudituoti duomenimis, bankai ir užsienio bankų filialai 2016 m. uždirbo 252,2 mln. Eur pelno – 36,9 mln. Eur (17,1 %) daugiau nei 2015 m. Tai didžiausias Lietuvos bankų sektoriaus pelnas per paskutinius penkerius metus. Pelningai veikė 10 bankų ir užsienio bankų filialų, nuostolių patyrė 3 rinkos dalyviai. 2016 m. buvo itin sėkmingi bankų sektoriui, pagerėjo pagrindiniai bankų pajamų ir išlaidų straipsniai – išaugo tiek grynosios palūkanų pajamos (34,7 mln. Eur, arba 9,4 %), tiek ir grynosios paslaugų ir komisinių pajamos (6,2 mln. Eur, arba 3,5 %), o labiausiai prie pelno augimo prisidėjo sumažėjusios palūkanų išlaidos. Tačiau, kitaip nei 2015 m., praėjusiais metais administracinės išlaidos nustojo mažėti – jos per metus išaugo 5,4 mln. Eur (1,9 %). Bankai patyrė daugiau tiek personalo, tiek ir kitų išlaidų. Išlaidos personalo išlaikymui 2016 m. išaugo 3,5 mln. Eur (2,1 %), panašu, kad bent jau pastaruosiu metu bankų organizacinių struktūrų efektyvinimą ėmė nusverti rinkoje matomas darbo užmokesčio augimas, į kurį tenka atsižvelgti. Pelnei neigiamą įtaką darė sumažėjęs pelnas iš prekybai laikomo turto – daugiausia tai vertybiniai popieriai, kurių kainos svyravimus lemia tiek pokyčiai finansų rinkose, tiek turto valdytojų investiciniai sprendimai. 2016 m. bankų pelnas iš prekybai laikomo turto sumažėjo 14,8 mln. Eur (–29,5 %).

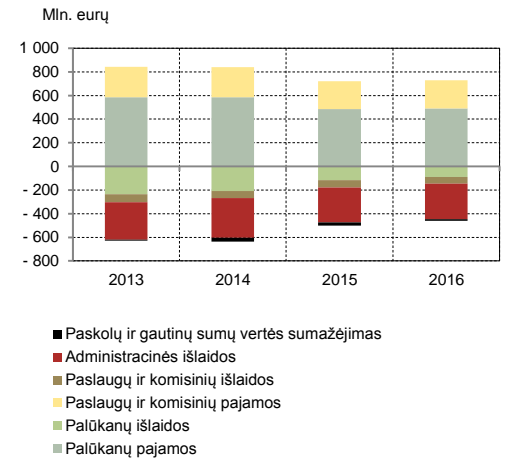
Bankų sektoriaus pelną 2016 m. veikė ir keletas vienkartinį – tiek teigiamų, tiek neigiamų – veiksnių. Jų bendra suma skirtinguose bankuose lėmė maždaug 17 mln. Eur nuostolį. Metų viduryje buvo fiksuoti pokyčiai, kurių nuostolis bus amortizuojamas ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, pripažįstant su minėtais pokyčiais susijusią ekonominę naudą. Be to, keletas bankų 2016 m. viduryje gavo pelną iš turimo finansinio turto perkainojimo, o vienas bankas patyrė reikšmingų operacinės rizikos nuostolių.

Grynųjų palūkanų pajamų augimui didžiausią įtaką turėjo mažėjusios išlaidos. Bankų palūkanų pajamos 2016 m. padidėjo 7,8 mln. Eur (1,6 %) ir sudarė 491,5 mln. Eur. Reikšmingai sumažėjo palūkanų išlaidos: per nagrinėjamą laikotarpį jos susitraukė 26,9 mln. Eur (–23,1 %) – iki 89,5 mln. Eur. Grynosios palūkanų pajamos išaugo 34,7 mln. Eur (9,4 %) – iki 402,0 mln. Eur. Suaktyvėjus skolinimui, ir pradėjus augti bankų paskolų portfelio vertei, bankai pradėjo uždirbti daugiau palūkanų pajamų. Pajamų augimas pirmą kartą buvo fiksuotas praėjusių metų trečiąjį ketvirtį po keletą metų stebėto kritimo. Labiausiai grynųjų palūkanų pajamų didėjimą lėmė palūkanų išlaidos, kurios ir toliau pastebimai mažėjo. Viena vertus, tam prielaidas sudaro itin žemų palūkanų normų aplinka ir dėl to pigus bankų finansavimas. Tačiau 2016 m. bankai patyrė ir naudą dėl mažesnių įmokų į Indėlių draudimo fondą, pasikeitus įmokų skaičiavimo tvarkai, nustatytai pagal naują Indėlių garantijų sistemų direktyvą. Palūkanoms kilti šiuo metu dar trūksta prielaidų, tad tolesnis bankų pajamų augimas artimiausiu metu taip pat priklausys nuo paskolų portfelio plėtros, be to, 2017 m. dar kartą gali būti peržiūrėtos indėlių draudimo įmokos.

Nepaisant mažų palūkanų normų aplinkos, bankų uždirbama pajamų iš paskolų dalis buvo gana stabili, tačiau mažesnė nei Europos vidurkis. Lyginant ilgesnį laikotarpį, matyti mažėjančios bankų pajamų dalies, gaunamos iš palūkanų, tendencija. 2008 m. palūkanų pajamos bankuose, palyginti su visais bankų pajamų šaltiniais⁶, sudarė apie 80 proc., o klostantis žemų palūkanų normų aplinkai, ši dalis tolygiai

8 pav. Pagrindiniai pajamų ir išlaidų straipsniai

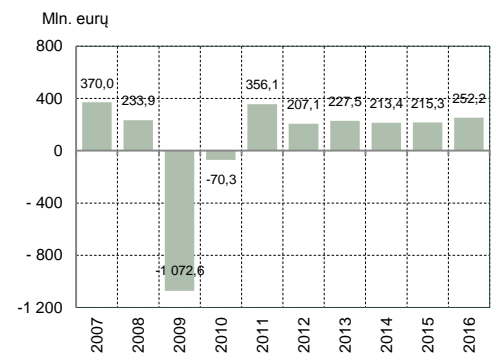
(2013 m., 2014 m., 2015 m. ir 2016 m.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

9 pav. Bankų sektoriaus pelnas

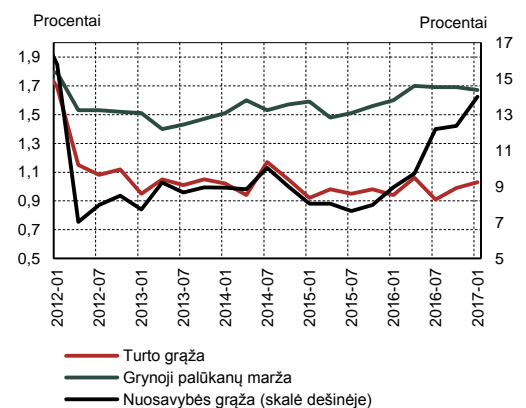
(2008 m. sausio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

10 pav. Bankų pelningumo rodikliai ir gryoji palūkanų marža

(2012 m. sausio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

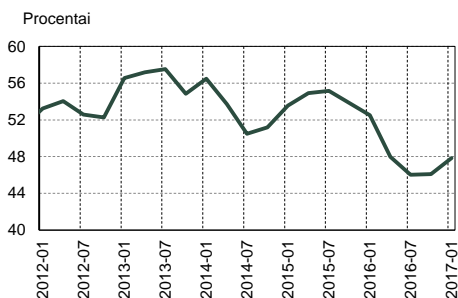

Šaltinis: Lietuvos bankas.

⁶ Palyginimui naudojama palūkanų pajamų, paslaugų ir komisinių pajamų, dividendų pajamų, pelno (nuostolio) iš finansinio turto ir kitų veiklos pajamų suma.

11 pav. Bankų efektyvumo rodiklis (sąnaudų ir pajamų santykis)

(2012 m. sausio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

traukėsi iki 59 proc. Vis dėlto negalima tvirtinti, kad bankų veiklos profilis pasikeitė. Atsižvelgus ir į palūkanų išlaidas, matyti, kad grynyjų palūkanų pajamų dalis nuo 2008 m. iki dabar buvo pakankamai stabili ir svyravo apie 60 proc.⁷ Tačiau palyginimas ES mastu atskleidžia, kad bankų veiklos grynyjų pajamų dalis, gaunama iš grynyjų palūkanų, yra viena mažesnių Europoje. Palyginamais Europos bankininkystės institucijos (EBI) 2016 m. trečiojo ketvirčio duomenimis⁸, Lietuvos bankų grynosios palūkanų pajamos, palyginti su veiklos pajamomis, sudarė 54 proc., ES vidurkis – 58 proc., tačiau Lietuvos bankai užėmė septintą vietą nuo galo. Turint omenyje, kad Lietuvos bankų verslo modeliai yra klasikinės bankininkystės, t. y. iš esmės pagrįsti kreditavimo pajamomis, gaunama pajamų dalis iš palūkanų turėtų būti didesnė.

Prieš įsigaliojant reikalavimui dėl mokėjimo paslaugų krepšelio, bankai keitė kainodarą. Paslaugų ir komisinių pajamos 2016 m. padidėjo 0,3 mln. Eur (0,1 %) ir sudarė 237,5 mln. Eur. Išlaidos sumažėjo 5,8 mln. Eur (–9,2 %) – iki 57,5 mln. Eur. Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos padidėjo 6,2 mln. Eur (3,5 %) – iki 180,0 mln. Eur. Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos sudaro apie ketvirtadalį bankų grynyjų veiklos pajamų, o jų svarba 2016 m. reikšmingai nepakito. Nuo 2017 m. įsigaliojo reikalavimas bankams pasiūlyti klientams Lietuvos banko numatytą būtiniausių paslaugų krepšelį (plačiau apie tai – 7 apžvalgos skyriuje). Tačiau jau 2016 m. antrąjį pusmetį bankai peržiūrėjo savo kainodarą ir iš anksto gyventojams siūlė finansinių paslaugų krepšelius. Vertinti faktinę tokio krepšelio įtaką bankų pajamoms pagal 2016 m. duomenis dar yra anksti – aiškesnė tendenciją turėtų išryškėti šioms metams įsibėgėjus.

Bankų pelningumas ir efektyvumas per metus pagerėjo. Bankų turto grąža 2016 m. buvo 1,03, nuosavybės grąža – 13,99 proc. Rodikliai per metus padidėjo atitinkamai 0,09 ir 5,03 proc. punkto Bankų turto grąža per metus pakito nedaug, o nuosavybės grąžos šuolį lėmė „Swedbank“, AB, 2016 m. pradžioje beveik 500 mln. Eur išmokėtų dividendų. Bankų efektyvumo rodiklis, rodantis bankų sąnaudų ir pajamų santykį, 2016 m. sudarė 47,8 proc. Gerėjant bankų pelnui, jo reikšmė per metus sumažėjo 4,7 proc. punkto.

Lietuvos bankų, palyginti su ES veikiančiais bankais, pelningumas ir efektyvumas yra pastebimai didesnis. Lietuvos bankų efektyvumo rodiklis, kuriam įtakos turi ir santykinai mažesnės darbo sąnaudos šalyje, yra vienas didžiausių tarp ES bankų. Palyginamais 2016 m. trečiojo ketvirčio EBI duomenimis⁹, ES bankų efektyvumo rodiklio vidutinė reikšmė sudarė 63, Lietuvos – 46 proc.; turto grąža atitinkamai – 0,3 ir 1,2 proc., nuosavybės grąža – 5,4 ir 10,0 proc.

7. REGULIACINĖ APLINKA

Teisėkūra

Atnaujintos Mokėjimo paslaugų direktyvos įgyvendinimas sudarys daugiau galimybių tiek naujiems rinkos dalyviams, tiek rinkos senbuviams. Mokėjimo paslaugų teikėjai turės teisę inicijuoti mokėjimus iš sąskaitos, atidarytos pas kitą mokėjimo paslaugų teikėją, sutikus sąskaitos savininkui. Be to, mokėjimo paslaugų naudotojai galės gauti informaciją apie sąskaitoje įvykdytas operacijas pasinaudodami kito mokėjimo paslaugų teikėjo paslaugomis. Tokių naujų paslaugų praktinis pavyzdys galėtų būti integruota programėlė žmogaus mobiliajame telefone, ji leistų atlikti tiek įvairius mokėjimus, tiek gauti mėnesio pajamų ir išlaidų analizę, tiek ir papildomas įvairias papildomas paslaugas. Iš naujo reguliavimo gali laimėti visi – seniai rinkoje veikiantys bankai, turintys pasitikėjimą ir plačią klientų bazę, rinkos naujokai, kurie diegia inovatyvius ir vartotojams patogius bei efektyvius mokėjimų sprendimus, ir gyventojai bei įmonės, norintys patogių ir pigių mokėjimų. Visų rinkos dalyvių ir Lietuvos banko konstruktyvus bendradarbiavimas reikšmingai prisidės, kad naujas reguliavimas būtų įgyvendintas sklandžiai, laiku ir atitiktų Lietuvos rinkos interesus. Direktyva turėtų įsigaliooti nuo 2018 m.,

⁷ Palyginimui naudojama veiklos pajamų grynoji suma.

⁸ Žr. <http://www.eba.europa.eu/risk-analysis-and-data/risk-dashboard>. Į EBI palyginimus įtraukta 3 didžiausių Lietuvos bankų informacija.

⁹ Žr. <http://www.eba.europa.eu/risk-analysis-and-data/risk-dashboard>. Į EBI palyginimus įtraukta 3 didžiausių Lietuvos bankų informacija.

prieš tai ji bus perkeliama į Lietuvos teisę. Tikėtina, kad kai kurių direktyvos nuostatų įgyvendinimas gali būti pavélintas, suteikiant laiko rinkos dalyviams prisitaikyti prie pokyčių.

Gyventojai jau gali rinktis būtiniausių mokėjimo paslaugų krepšelį. 2016 m. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo pakeitimų įstatymą. Pakeitimu įgyvendinta Direktyva 2014/92/ES¹⁰, o gyventojai įgijo galimybę nuo 2017 m. vasario 1 d. naudotis būtiniausių mokėjimo paslaugų krepšeliu už ribotą kainą. Šią krepšelio paslaugą įpareigoti teikti bankai ir kredito unijos¹¹ jų klientams savanoriškai pasirinkus pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugą už fiksuotą kainą.

Užsisakę tokį krepšelį, gyventojai be papildomų išlaidų gaus šias paslaugas: sąskaitos atidarymo ir tvarkymo paslaugą, elektroninės bankininkystės paslaugą, neribotą gautų mokėjimų įskaitymą, mokėjimo kortelę ir operacijas ja, ne mažiau kaip 10 el. pervedimų eurais, neribotą grynųjų įmokėjimą, ne mažiau kaip 550 eurų išsiėmimą grynaisiais pinigais. Šių paslaugų paketo mėnesio kaina negali viršyti 1,5 Eur, o gaunantiems nedideles pajamas, ji yra perpus mažesnė – ne daugiau kaip 0,75 Eur. Nustatyta krepšelio kainos viršutinė riba kasmet bus peržiūrima atsižvelgiant į vidutinį gyventojui tenkančių vartojimo išlaidų kitimą.

Bankai ir kredito unijos, teikiančios mokėjimo sąskaitos paslaugą, privalo savo klientams pasiūlyti Lietuvos banko nustatytą mokėjimo paslaugų krepšelį. Tačiau gyventojams nėra būtina priimti šį pasiūlymą, jie gali laisvai rinktis iš kitų bankų ar kredito unijų siūlomų alternatyvų.

Šiomet įsigaliosiantis Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymas sureguliuos būsto kreditavimo aktualius aspektus. 2016 m. priimtas minėtas įstatymas įsigalios nuo 2017 m. liepos 1 d. Juo įgyvendinta Direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto. Kartu sureguliuoti ir kiti būsto kreditų teikimo srityje kilę neaiškumai, subalansuojant abiejų sandorio šalių – kredito davėjo ir kreditą gaunančio vartotojo – interesus. Prieš pasirašant sutartį, įstatymu bus sudarytos sąlygos lengviau palyginti kelis būsto kredito pasiūlymus, įtvirtintas privalomų kredito sutarties sąlygų sąrašas, standartizuotai atskleidžiama palūkanų normos struktūra ir keitimas, draudžiama praktika privalomai parduoti klientui kitus produktus, suteikiamas 30 dienų apsvaistymo laikotarpis prieš pasirašant sutartį. Pasirašius sutartį numatytas 14 dienų sutarties atsisakymo laikotarpis, maksimali išankstinio kredito mokesčio riba – 3 proc. gražinamos kredito sumos, netesybų už įsipareigojimų nevykdymą dydis negalės viršyti 0,05 proc. pradelstos sumokėti sumos už kiekvieną pradelstą dieną. Taip pat įstatymas suteikia 3 mėn. trukmės „kredito atostogų“ galimybę vartotojams.

Lietuvos bankas pradėjo teikti naują paslaugą „STOP vartojimo kreditams“. Paslauga pradėta teikti nuo 2016 m. lapkričio 1 d. ir yra skirta padėti asmenims apsaugoti nuo nepamatuoto skolinimosi, taip pat nuo neteisėto pasinaudojimo asmens duomenimis. Į specialų sąrašą¹² nemokamai gali įsirašyti kiekvienas fizinis asmuo, kuris nepageidauja gauti vartojimo kredito. Tą taip pat gali padaryti ir fizinio asmens atstovas, turintis atstovavimą patvirtinantį dokumentą. Be to, artimieji, matantys nevaldomą skolinimosi problemą, gali kreiptis į teisimą ir prašyti uždrausti asmeniui sudaryti vartojimo kredito sutartis. Apsauga galios mėginant gauti bet kokius vartojimo kreditus: greituosius kreditus, bankų teikiamas vartojimo paskolas, kredito korteles, lizingo paslaugas, per tarpusavio skolinimo platformas teikiamus vartojimo kreditus. Tačiau kitos paskolos, pavyzdžiui, būsto, bus teikiamos bendra tvarka. Savo ruožtu visos vartojimo kreditus teikiančios bendrovės privalo patikrinti, ar vartojimo kreditą norintis gauti asmuo nėra įtrauktas į šį sąrašą. Tokiam asmeniui vartojimo kreditą suteikti yra draudžiama, sudaryta vartojimo kredito sutartis būtų laikoma negaliojančia.

Vartotojų teisių apsauga

Daugiausia vartotojų ginčų Lietuvos bankas sulaukė dėl būsto kredito sutarčių sąlygų. 2016 m. Lietuvos bankas išnagrino 133 vartotojų ginčus su bankais ir Lietuvoje veikiančiais jų filialais. Daugiausia kreiptasi dėl ginčų, kilusių iš būsto kredito sutarčių. Vartotojai dažniausiai reikalavo pakeisti būsto kredito sutarčių sąlygas (palūkanų rūšį, dydį, maržos dydį ir kt.), netaikyti delspinigių, atlyginti nuostolius, patirtus bankui taikant neteisėną kredito gražinimo metodą, ir kitus sutarties vykdymo aspektus. Aptariamam laikotarpiu iš viso buvo priimti 56 sprendimai: 8 atvejais vartotojų reikalavimai buvo patenkinti ar patenkinti iš dalies, 13 – pasiektas taikus susitarimas, kiti bankams pateikti reikalavimai buvo pripažinti nepagrįstais. Iš 8 sprendimų, kuriais buvo tenkinami reikalavimai, – neįvykdyti 4 rekomendacinio pobūdžio sprendimai dėl ginčų, kilusių dėl neigiamų palūkanų taikymo. Apie sprendimų neįvykdymą paskelbta Lietuvos banko interneto svetainėje.

2016 m. nagrinėti ginčai dėl būsto paskolų, susijusių su Šveicarijos frankais. Dalis jų dėl banko atsisakymo taikyti neigiamas palūkanas, kai bazinė palūkanų norma tapo ne tik neigiama, bet ir didesnė už banko maržą. Tais atvejais bankas neigiamas palūkanas prilygino nuliui, nors dėl to ginčijamose sutartyse su vartotojais nebuvo sutarta. Išanalizavęs ginčijamas sutartis, šalių argumentus ir kitas aplinkybes, Lietuvos bankas nusprendė, kad banko atsisakymas taikyti neigiamas palūkanas neatitinka šių sutarčių sąlygų ir yra nesąžiningas vartotojų atžvilgiu. Kiti ginčai buvo susiję su būsto

¹⁰ Direktyva 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausiais savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis.

¹¹ Pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugų teikėjų [sąrašą galima rasti čia](#).

¹² Daugiau informacijos apie tai, kaip patekti į „STOP vartojimo kreditams“ sąrašą, [galima rasti čia](#).

paskolos sudarymo procesu – pareiškėjai skundėsi, kad bankas, pristatydamas galimybę gauti paskolą Šveicarijos frankais, neišaiškino valiutos kurso pasikeitimo rizikos, taip suklaidindamas pareiškėjus. Pareiškėjai prašė įpareigoti banką perskaičiuoti paskolą eurais mokėjimo dienos kursu pagal pradinį Šveicarijos franko ir euro kursą nuo paskolos suteikimo dienos. Lietuvos bankas nusprendė, kad vartotojų reikalavimai nepagrįsti, nes valiutos kurso pasikeitimo rizika, kaip esminė informacija, prieš sudarant būsto kreditavimo sutartis, pareiškėjams buvo atskleista, o banko pateikta informacija buvo teisinga ir pakankamai išsami tam, kad pareiškėjai priimtų informacija pagrįstą sprendimą sudaryti būsto kreditavimo sutartis ir suvoktų galimų padarinių riziką.

Dalis kreipimūsi buvo susiję su banko sąskaitų administravimu ir mokėjimo kortelėmis. Tokių ginčų atvejais dažniausiai buvo nesutinkama su įvairių paslaugų įkainių nustatymu ir taikymu, su finansinių paslaugų sutarties sąlygų tinkamu atskleidimu. Kartojasi ginčai dėl mokėjimų operacijų atlikimo naudojantis mokėjimo kortelėmis, kai lėšos pasisavinamos trečiųjų asmenų, panaudojus tik vartotojų turimus mokėjimo kortelės duomenis.

Komerciniai bankai tarptautiniams mokėjimams Švedijos kronomis ir Rumunijos lėjomis taikė didesnius įkainius, nei leidžiama. Lietuvos bankas atliko tyrimus ir nustatė, kad aštuoni šalyje veikiantys bankai (AB SEB bankas, „Swedbank“, AB, AB DNB bankas, UAB Medicinos bankas, AB Šiaulių bankas, AB „Citadele“ bankas, *Danske Bank A/S* Lietuvos filialas ir *Nordea Bank AB* Lietuvos skyrius) pažeidė ES teisės reikalavimus dėl tarptautinių mokėjimų. Bankai tarptautiniams mokėjimams (pervedimams ir (ar) įskaitymams) Švedijos kronomis ir (ar) Rumunijos lėjomis taikė didesnius įkainius nei atitinkamiems mokėjimams šiomis valiutomis šalies viduje. Pagal ES teisės reikalavimus bankai už mokėjimus eurais tarp Europos ekonominės erdvės (EEE) šalių privalo taikyti tokį patį įkainį kaip ir už vietinius mokėjimus. Švedija ir Rumunija naudoja ES valstybių narių teise mokėjimams savo nacionalinėmis valiutomis taikyti atitinkamas sąlygas, todėl minėti reikalavimai galioja ir mokėjimams Švedijos kronomis bei Rumunijos lėjomis. Tai reiškia, kad mokėjimai šiomis valiutomis tarp EEE šalių negali būti brangesni už atitinkamus vietinius mokėjimus Švedijos kronomis ar Rumunijos lėjomis.

Lietuvos bankas už nustatytus pažeidimus trims bankams pritaikė poveikio priemones. Dviejų bankų – AB SEB banko ir „Swedbank“, AB, – atvejais operacijų Švedijos kronomis ir Rumunijos lėjomis mastas ir kitų aplinkybių visuma lėmė, kad jiems skirtas Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatyme numatytos baudos vidurkis. AB DNB bankui buvo skirta švelnesnė poveikio priemonė – įspėjimas, nes bankas pats pripažino padarytą pažeidimą ir jį operatyviai pašalino. Kitiems bankams (UAB Medicinos bankui, AB Šiaulių bankui, AB „Citadele“ bankui, *Danske Bank A/S* Lietuvos filialui ir *Nordea Bank AB* Lietuvos skyriui), atsižvelgus į atsakomybę lengvinančias aplinkybes (bankai pripažino padarytus pažeidimus ir juos pašalino) ir nedidelį mokėjimo operacijų mastą, buvo nuspręsta netaikyti poveikio priemonių.

Priedas. Pagrindiniai bankų sektoriaus rodikliai

3 lentelė. Balanso ataskaitos pagrindiniai straipsniai

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-01-01	2016-10-01	2017-01-01***	Pokytis IV ketv.	Pokytis per metus
		suma, mln. Eur			proc.	
1.	Turtas	23 436,8	24 754,0	25 754,4	4,0	9,9
1.1.	Skolos vertybiniai popieriai	1 836,1	1 634,2	1 607,4	-1,6	-12,5
1.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai	73,1	49,2	54,6	11,0	-25,3
1.3.	Išvestinės finansinės priemonės	139,0	133,2	164,6	23,6	18,4
1.4.	Grynieji pinigai	406,7	418,7	421,5	0,7	3,6
1.5.	Lėšos centriniuose bankuose	2 800,6	1 753,8	2 393,2	36,5	-14,5
1.6.	Lėšos kredito įstaigose	1 306,2	2 339,4	2 686,7	14,8	105,7
1.7.	Klientams suteiktos paskolos (su lizingu)*	15 879,2	18 080,4	18 072,6	0,0	13,8
	Klientams suteiktos paskolos (su lizingu) (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	16 346,3	18 080,4	18 072,6	0,0	10,6
1.7.1.	Valdžios sektoriaus institucijoms (su lizingu)	904,1	917,1	828,5	-9,7	-8,4
1.7.2.	Kitoms finansų bendrovėms (su lizingu)	163,6	550,3	571,1	3,8	249,0
1.7.3.	Ne finansų bendrovėms (su lizingu)	7 739,6	8 671,1	8 612,0	-0,7	11,3
1.7.4.	Namų ūkiams (su lizingu)*	7 071,9	7 941,9	8 061,1	1,5	14,0
	Namų ūkiams (su lizingu) (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	7 539,0	7 941,9	8 061,1	1,5	6,9
1.7.4.1.	iš jų paskolos būstui įsigyti*	5 569,1	6 274,6	6 414,7	2,2	15,2
	iš jų paskolos būstui įsigyti (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	6 027,9	6 274,6	6 414,7	2,2	6,4
1.8.	Kitos turto pozicijos	995,8	345,1	353,7	2,5	-64,5
	Kitos turto pozicijos (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	528,7	345,1	353,7	2,5	-33,1
2.	Įsipareigojimai ir nuosavybė	23 436,8	24 754,0	25 754,4	4,0	9,9
2.1.	Centrinių bankų indėliai	345,9	305,5	303,0	-0,8	-12,4
2.2.	Įsipareigojimai kredito įstaigoms	2 641,3	4 395,8	3 918,0	-10,9	48,3
2.3.	Išvestinės finansinės priemonės	125,3	121,8	145,4	19,4	16,0
2.4.	Indėliai**	16 892,0	17 378,5	18 766,7	8,0	11,1
	Indėliai (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	17 055,1	17 378,5	18 766,7	8,0	10,0
2.4.1.	Valdžios sektoriaus institucijų	1 078,2	1 258,0	1 378,2	9,5	27,8
2.4.2.	Kitų finansų bendrovių	372,0	416,0	483,4	16,2	29,9
2.4.3.	Ne finansų bendrovių	5 179,4	5 224,7	5 742,4	9,9	10,9
2.4.4.	Namų ūkių**	10 262,4	10 479,8	11 162,6	6,5	8,8
	Namų ūkių (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	10 425,5	10 479,8	11 162,6	6,5	7,1
2.5.	Išleisti skolos vertybiniai popieriai	42,6	18,7	12,3	-34,4	-71,2
2.6.	Kitos įsipareigojimų pozicijos	798,1	384,9	386,7	0,5	-51,6
	Kitos įsipareigojimų pozicijos (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	635,1	384,9	386,7	0,5	-39,1
2.7.	Nuosavybė	2 591,6	2 148,8	2 222,4	3,4	-14,2

Šaltinis: Lietuvos bankas.

*Paskolų statistika pateikiama taip, kaip ji atvaizduota bankų finansinėse ataskaitose, t. y. tuo ataskaitiniu laikotarpiu Danske Bank A/S Lietuvos filialo ketinta parduoti paskolų dalis priskirta prie turto, skirtu parduoti. Šiuo atveju suma priskirta prie „1.8. Kitos turto pozicijos“.

**Indėlių statistika pateikiama taip, kaip ji atvaizduota bankų finansinėse ataskaitose, t. y. tuo ataskaitiniu laikotarpiu Danske Bank A/S Lietuvos filialo ketinta parduoti indėlių dalis priskirta prie įsipareigojimų, skirtų parduoti. Šiuo atveju suma priskirta prie „2.6 Kitos įsipareigojimų pozicijos“.

*** Neaudituoti duomenys.

4 lentelė. Pelno (nuostolio) ataskaitos pagrindiniai straipsniai

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-01-01	2016-10-01	2017-01-01***	Pokytis IV ketv.	Pokytis per metus
		suma, mln. Eur			proc.	
3.	Einamųjų metų pelnas	215,3	177,8	252,2	–	17,1
3.1.	Grynosios palūkanų pajamos	367,3	298,9	402,0	–	9,4
3.2.	Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	173,8	130,8	180,0	–	3,5
3.3.	Administracinės išlaidos	293,5	220,0	298,9	–	1,9
3.4.	Paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimas	41,6	18,5	23,3	–	–44,1

Šaltinis: Lietuvos bankas.

*** Neaudituoti duomenys.

5 lentelė. Kiti bankų veiklos rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-01-01	2016-10-01	2017-01-01***	Pokytis IV ketv.	Pokytis per metus
		proc.			proc. p.	
4.	Kapitalo pakankamumo rodiklis	24,8	19,4	19,4	0,0	–5,4
5.	CET1 kapitalo pakankamumo rodiklis	24,3	19,0	19,1	0,1	–5,2
6.	Padengimo likvidžiuoju turto rodiklis	–	231,8	266,3	34,5	–
7.	Sverto rodiklis	10,8	8,5	8,2	–0,3	–2,6
8.	Grynoji palūkanų marža	1,60	1,69	1,68	0,0	0,1
9.	Turto graža	0,94	0,99	1,03	0,0	0,1
10.	Nuosavybės graža	8,96	12,37	13,99	1,6	5,0
11.	Efektyvumo rodiklis	52,5	46,1	47,8	1,7	–4,7
12.	Neveiksnius skolos priemonės****	5,2	4,2	3,8	–0,3	–1,4

Šaltinis: Lietuvos bankas.

*** Neaudituoti duomenys.

**** Rodikliai apskaičiuoti pagal faktines bankų pateiktas finansines ataskaitas, t. y. nekoreguoti dėl Danske Bank A/S Lietuvos filialo sandorio.